

den undervisningspligtige Alder, for rigtige og heldige. Jeg ser dette ikke fra det Synspunkt, som almindelig fremhæves, nemlig som en Skoletrang, en Skolepligt. Jeg ser det som en Bestræbelse for at værne om Børnenes Ret til at faa en god og fyldig Undervisning, en Undervisning, som kræver sin Tid, og som kun kan blive fyldigere og bedre, naar man anvender mere Tid derpaa, end man hidtil har gjort. Og jeg tror, at man ogsaa maa se denne Sag netop fra et lignende Synspunkt over for de fattige Forældre, som gerne ønske at lade deres Børn faa Undervisning, men som nu nødfages til at tage dem tidligere ud af Skolen for at benytte dem i Erhvervsøjemed. Naar saadanne Tilfælde kunne paaberaabe sig, at det er deres lovlige Pligt at lade Børnene blive i Skolen, ville de langt lettere kunne modsætte sig de Indflydelser, der kunne gøre sig gældende i Retning af at benytte Børnenes Hjælp til at klare sig uden at søge Hjælp andetsteds. Jeg vilde derfor anse det for ønskeligt, at Bestemmelsen i Lovforslagets § 1 blev gennemført, men jeg tror da ogsaa, at det, naar man gør dette og særlig, naar man rykker Alderen noget nedad, vilde være rigtigt at give Forskolen et lidt større Raadrum, end den synes at faa efter denne Lov. Det kunde være nok, saa hensigtsmæssigt i Stedet for de mange ny Andenlærerembeder, hvortil Lovforslagets Bestemmelse vilde føre, at komme til et større Antal Forskoler, som kunde spredes paa flere Steder og derved bortrydde en af de største Banfeligheder for Udftrækningen af Skolealderen nedad til, nemlig de store Vej længder. Jeg tror, at, naar Tælen er netop om de yngste Børn, der skulle have den allerførste elementære Undervisning i Læsning, Skrivning og Regning, ere de Fordringer, der stilles til Børnene, ikke større, end at de ville kunne opfyldes af enhver nogenlunde dannet Kvinde, og jeg tror, at man rundt omkring i de fleste Sogne i Hjemmene vil kunne finde Præstedøtre, Forpagterdøtre og ogsaa vel oplærte Bønderdøtre, som vare villige til at paatage sig en saadan Gerning, naar de kunde blive i deres Hjem og derfor kunde gøre det mod et beskedent vederlag. Ud denne Vej kunde man saaledes uden altsfor store Ofre tilvejebringe et langt større Antal Forskoler for ganske smaa Børn og dermed ogsaa befri de egentlige Skolelærere for et kedsommeligt og brydsomt Arbejde, som jo dog maa trætte dem, hvis Opgave det dog langt væsentligere er at føre Børnene videre frem. Jeg tillader mig at henstille disse Tanker til nærmere Overvejelse. Det har, som sagt, ikke været mit Ønske med Fremsettelsen af disse Bemær-

ninger at ville lægge Lovforslagets Gennemførelse nogen Banfelighed i Vejen, og jeg ønsker, at det maa lykkes at gennemføre det endnu i denne Samling.

Johannsen: Under Finanslovens første Behandling udtalte forskellige Medlemmer her i Tinget deres Sympati for det nu fremlagte Lovforslag, og der blev udtalt det Ønske, at der under dets Behandling ogsaa maatte komme noget ud deraf. De ærede Medlemmer, som i Dag have haft Ordet, have i det hele taget ogsaa stillet sig venligt over for Forslaget. Det kan jo heller ikke nægtes, at Loven af 1814, hvorpaa vort Almue-skolevæsen i det hele taget hviler, nu er helt forældet, saa at den ikke længere passer paa Forholdene. Hvad der blev sagt om, at der anvendtes for lidt paa vort Almue-skolevæsen i Forhold til, hvad der anvendtes paa det lærde Skolevæsen, er jo ogsaa sandt, og saa meget mere er det Tilfældet, som vort Almue-skolevæsen jo dog er det Grundlag, hvorpaa den egentlige Folkeoplysning hviler. Det foreliggende Forslag søger jo ikke at gennemføre en fuldstændig Reform af vort Almue-skolevæsen, men det søger at raade Bod paa den værste Brøst. Lønningsspørgsmaalet er vel nok, saaledes som allerede berørt, egentlig det vigtigste Spørgsmaal i dette Forslag (Mød sigelse), ja, ingen vil da kunne nægte, at en Lærerstand, som i økonomisk Henseende lever i en fortrykt Tilstand, ikke vil kunne udrette det, som en Lærerstand kan udrette, naar den er vel situeret i økonomisk Henseende, og da det fra alle Sider er erkendt, at de Lønninger, som bydes Lærerne, i det hele ere utilfredsstillende, og at Lønningsmaaden er forældet, saa tør man vel ogsaa antage, at det er en almindelig Erkendelse, at Lønningsspørgsmaalet er det vigtigste i dette Forslag, og at alt det øvrige, hvor ønskeligt det end kan være, først kommer i anden Række. Det maa derfor haabes, at Lønningsreformens Gennemførelse ikke maa forhindres ved Uenighed paa andre Punkter. For mig har det staaet, som om § 2 allerede nu voldte nogen Banfelighed. I denne Paragraf bestemmes det, at Børneantallet i Skolens Klasser ikke maa overstige 35, hvilket vil foranledige, at der Landet over maa oprettes 620 ny Lærerembeder. Det var derfor maaske bedst foreløbig at blive staaende ved Tallet 40, som allerede under Forhandlingerne i 1856 og mange Gange senere har spillet en Rolle, thi saa vil Antallet af de ny Skoler, som skulle oprettes, efter de Oplysninger, som vi have modtaget, synke ned til 220, altsaa 400 mindre, end naar Klasserne kun maa have